

2006. Selmecbánya (Banská Štiavnica, Szlovákia) városa hagyományteremtő céllal 2006. október 14-én találkozót rendezett. Az eseményt a szervezők szándékai szerint október végén, Mária Terézia rendelete megszületésének tiszteletére, évente megrendezik.

Mária Terézia 1762. október 22-én az addigi bányatisztképző intézményt az egész osztrák birodalom igényének megfelelő felsőfokú tanintézetként emelte Academia Montanistica néven. A megemlékezést ebben az évben, az úgynevezett Deklaráció aláírásának 5-dik évfordulója alkalmával rendezték meg.

Egyetemi éveim alatt, ha jól emlékszem 1964-ben, nem tarthattam évfolyamtársaimmal az akkoriban beinduló selmeci tisztelgő látogatásra. Ezt a mulasztásomat csupán évtizedekkel később, a fent említett Deklaráció aláírását követően pótolhattam.

Erre a látogatásra olyan izgalommal készültem, mint az első randevúra induló debütáns kamasz. Hogyan fogom szólítani a még sosem látott Alma Materemet? Afelől nem voltak kétségeim, hogy a város nem okoz csalódást. De vaj' én megfelelek-e a képzeletbeli követelményeknek? Hisz' még a „Mi nótáink”-nak is csak töredékét ismerem. Selmec nevezetes helyeiről nem is beszélve.

Aztán, a meredek, girbe-görbe utcákon parkolóhelyet keresve, az első magyar szó hallatán megnyugodtam, otthon vagyok.

Ez év augusztusában őszinte irigységgel kísértem a csille- és rönktoló csapatot a határig, hogy aztán a Selmecig tartó utolsó két napra jó utat kívánva búcsúzzam tőlük.

Ezen az októberi szombaton, csak a látvány volt a régi. Szinte üres volt a város. Egészen a Kamaraházig.

A napjainkban múzeumként szolgáló egykori kamaraépület udvarán már gyülekezett a népség-katonaság, fenyezték az utolsó útjára induló csillét és a rönköt.

A hivatalos ünnepség a városháza szögeleténél kezdődött. Fölsorakoztak az Alma Mater elszármazott utódintézményeinek küldöttei: Miskolctól Zólyomon át Sopronig és Leobenig. Az alkalomra méltó domborművet készítettett Selmec városa. A mintegy 15 méteres relief, középpontjában Mária Terézia portréjával, minden bizonnyal a város új nevezetessége lesz. Marian Lechner, Selmecbánya polgármestere köszöntötte az „Akadémisták Selmecbányán” alkalomra összegyűlt vendégeket, Burschokat és tanáraikat. Elmondása szerint, irigykedve látta, hogy az elszármazott iskolák diákjai és oktatói mily' szorgalmasan járnak Selmecre, és koszorúzzák az egykori professzorok sírjait. Innen jött az ötlet, hogy létrehoz egy olyan központi emlékhelyet, ahol évente megemlékezhetnek az alapítóról és az Akadémiáról.

– Nagy öröm ez az ünnep számunkra, hisz ha az ifjúság itt van, akkor a selmeci hagyományok élnek, és él az Alma Mater is! – mondta beszédét zárva.

Közben igazi énekes vetélkedő zajlott, amelyben miskolci-soproni válogatott csapat fölényes zengedelmű előadást produkált. Pedig a Szlovák Bányászkar magasra tette a mércét.

A rendezők nem csupán Mária Terézia szellemét idézték meg, hanem testi valóját is megjelenítették, némi udvartartással.

Elhangzott az alapító okirat szövege, miszerint:

„...közzé kellene tenni, hogy Ő császári és apostoli kir. Felsége az alsó-magyarországi Selmec bányavárosban saját költségén kegyeskedett jóváhagyni egy bányászati-kohászati iskola alapítását, melynek látogatása ingyenes azok számára akik, a közjó javára akár a bányászati-kohászati tudományok elsajátítása érdekében, akár pedig e tudományok iránti érdeklődésből keresik azt föl; és egyben kegyeskedett elrendelni azt is, hogy egyetlen jelölt sem

vehető föl ezen iskolába, ha a mineralógiához szükséges két előzetesen előírt tárgyban, az aritmetikában és a geometriában kellően nem tájékozott, és az említett két matézis professzortól a letett vizsgákról hiteles bizonyítványt nem hoz magával.”

A mai tandíjas világban különösen nagylelkű és kegyes gesztusnak tűnik az Akadémia alapítása.

A koszorúzások után elindult a menet az egykori Akadémia épületei felé. De nem ám akármilyen menet, igazi szalamander. Persze az ősi selmeci falak már sok ilyes fölvonulást láthattak, de csillével és rönkkel megtűzdelve egészen biztos, hogy nem.

Az utolsó kilométer került a gördülő állomány kerekeibe, elhaladt az ünneplő sereg a Bányászati és az Erdészeti Palota bejárata előtt, és a „művészbejárón” a botanikus kertben érte el a célt.

Az egykori Alma Mater előcsarnoka szűkösnek bizonyult az érdeklődő sokaság befogadására. Helyére került a Sopronban termett és remekbe faragott szelídgesztenye rönk, a mai hallgatók és tanárok, a Nyugat-magyarországi Egyetem üzenet-ajándéka.

A soproni egyetem üdvözlét Mészáros Károly rektor-helyettes tolmácsolta, az erdészeti oktatást 1808-ban, Selmecen elindító Wilckens Henrik Dávid utódai nevében. Náhlik András, az Erdőmérnöki Kar dékánja pedig köszönetet mondott az ifjúságnak, és a vendégeket tárt karokkal fogadó városnak.

– Köszönet Selmecnek, hogy vissza-visszajöhetünk búsulni és örvideni, erőt meríteni a hagyományokból, a szellemi örökségből – fogalmazott.

Az Akadémia falai között jelenleg működő erdészeti szakiskola igazgatója invitálta az ünneplőket, tekintsék meg az egykori Alma Matert belülről is.

Az Erdész himnusz dallamával a fülünkben, szorongó izgalommal a szívünkben léptük át az auditórium maximum küszöbét. A nagyelőadó talán még ma is őrzi azt a hangulatot, amelyet Trianon előtt árasztott.

A zárandokok csoportokba verődve tárgyalták a szinte mágikus élményeket nyújtó nap eseményeit, és minden érzékükkel igyekeztek befogadni, átélni a „Föl-föl dobott kő” értelmét. Selmec, Alma Mater, ígérjük, újra, meg újra hazamegyünk. **Z. Z.**